

'อดีตเด็กดี' สู 'นักสร้างดาวเทียม' 'ดร.ปอม - พงศธร สายสุจริต' ชีวิต 'ล่าฝัน..ชุงไทยรอบดวงจันทร์'

จากความฝันที่ก่อตัวจากวัยเยาว์ ถ้าไม่ทิ้งไปกลางทางเสียก่อน สักวันก็อาจจะทำให้ฝันเป็นจริงได้ อย่างเช่น "ดร.ปอม-พงศธร สายสุจริต" คนนี้ ที่กลายเป็น "ผู้สร้างดาวเทียมสัญชาติไทยดวงแรก" จากการที่ไม่เพียงไม่ทิ้งความฝันในวัยเด็ก หากแต่ยังบากบั่นจนทำให้ฝันที่มีเป็นจริงขึ้นมาได้ในที่สุด ที่วันนี้ "ทีมวิถีชีวิต" มีเส้นทางของเขามานำเสนอ...

"ดร.ปอม" หรือ "ดร.พงศธร สายสุจริต" วันนี้เขาอายุ 40 ปี และปัจจุบันนอกจากจะเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลและการบินอวกาศ ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (มจพ.) แล้ว เขายังสวมหมวกอีกใบในฐานะรักษาการผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีอวกาศนานาชาติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทย (INSTED) อีกด้วย ทั้งนี้ ดร.ปอม เล่าประวัติส่วนตัวโดยสังเขปให้ฟังว่า คุณพ่อของเขาชื่อ พ.ต.อ.สุรศักดิ์ ส่วนคุณแม่ชื่อ พงษ์จันทร์ โดยในอดีตนั้น ชีวิตวัยเด็กของเขาเหมือนเด็กทั่วๆ ไป จะต่างก็แค่เป็นครอบครัวคนจีนที่มีความหวังอยากให้ลูกหลานเป็นหมอ แต่ด้วยความที่เขาเป็นคนดีและรักนุญทุกอย่างที่เขาเลือกเดินจึงสวนทางกับความหวังของผู้ใหญ่ตลอด

"ตอนเด็ก ๆ ผมเล่นอย่างเดียวเลย (หัวเราะ) ไม่เคยตั้งหน้าตั้งตาอ่านหนังสือ ซึ่งผมว่าผมเป็นเด็กดีมากๆนะ แล้วไม่ใช่คือเจียบด้วย แต่คือออกหน้าออกตาเลยครับ (หัวเราะ) เรียกว่าผู้ใหญ่ให้ไปขาย ผมจะไปขว ยังบอกว่าทางขวไม่ควรไป ผมก็

จะยังไม่ไป ซึ่งอะไรที่ผู้ใหญ่ห้ามแล้วไม่ยอมบอกเหตุผล ผมทำทุกอย่าง ผมก็เลยถูกตีอยู่บ่อย ๆ" ดร.ปอม เล่าวีรกรรมวัยเด็กให้เราฟัง พร้อมเล่าต่อไปว่า จริง ๆ เขาเกิดและโตที่ จ.อุดรธานี ก่อนจะย้ายมาอาศัยอยู่กับคุณลุงซึ่งเป็นทหาร ที่ศูนย์สงครามพิเศษ จ.ลพบุรี เพราะไม่สนใจเรียน จนถูกส่งตัวมาดัดนิสัยในค่ายทหาร ทำให้ได้มาเรียนต่อชั้นมัธยมต้นที่โรงเรียนพระนารายณ์ ซึ่งสมัยนั้นโรงเรียนเพิ่งดัดแปลงเล่าไก่มาทำเป็นห้องเรียน

ทั้งนี้ ดร.ปอม ได้เล่าให้ฟังถึง "ภาพความทรงจำ" ตั้งแต่วัยเด็ก ที่ต่อมาได้กลายเป็น "แรงบันดาลใจ" ให้เขาออกเดินทางหาความฝัน โดยบอกว่า ตอนที่ได้เห็น "จรวดพวงทะยานขึ้นสู่ฟากฟ้า" มีกลุ่มคนมึนหมึมาพวยพุ่งออกมาจากฐานปล่อย ตอนนั้นภาพนี้ทำให้เกิดคำถามขึ้นมากมายในหัวว่า "มันคืออะไร? จรวดถูกส่งไปไหน? และมันไปทำอะไร?" จนในวันที่ 18 ธันวาคม 2536 ได้มีการถ่ายทอดสดการส่ง "ดาวเทียม" ชื่อไทยคม ของไทย จากฐานปล่อยจรวดที่ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งวันๆนั้นเขาบอกตัวเองว่า "อยากเป็นคนสร้างดาวเทียม" และเป็นจุดเริ่มต้นที่เขาไม่เคยหยุดที่จะฝันเรื่องนี้อีกเลย...

ดร.ปอม บอกว่า หลังจบการศึกษาชั้น ม.3 เขาก็สามารถสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนมัธยมอันดับ 1 ของเมืองไทยได้ นั่นคือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ซึ่ง ในหัวของเขาคิดเรื่อง "สร้างดาวเทียม" อยู่เสมอ จนในที่สุดโอกาสก็มาถึง เมื่อเพื่อนของเขาได้ชวนให้ไปสอบชิงทุนไปเรียนต่างประเทศ ซึ่งเมื่อผลสอบออกมา ปรากฏเขาสอบติดเป็น 1 ใน 3 ของประเทศ และคะแนนก็ได้เป็นที่ 1 เขาจึงได้เรียนที่ญี่ปุ่นในระดับไฮสคูล ซึ่งก็เป็นอันว่าเขาต้องลาออกจากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา หลังจากที่ได้เรียนไปได้แค่ 1 เทอม "ผมต้องเรียนภาษาญี่ปุ่นถึง 2 ปี เนื่องจากการเรียนที่นั่นต้องใช้ภาษาญี่ปุ่น และเพื่อเป้าหมายที่จะค้นคว้าหาหนทางว่า การจะสร้างยานอวกาศนั้นต้องไปเรียนที่ไหน ผมก็ค้นพบว่าสมัยนั้นถ้าจะเรียนด้านนี้ก็มีอยู่แค่ 2 มหาวิทยาลัยเท่านั้น คือมหาวิทยาลัยโตเกียว กับสถาบันเทคโนโลยีแห่งโตเกียว หรือ Tokyo Tech ที่สอนสร้างยานอวกาศ ผมก็เลยตั้งเป้าว่าต้องเข้ามหาวิทยาลัยโตเกียวให้ได้ และต้องเข้าสาขาที่ยากที่สุดของคณะวิศวกรรมศาสตร์ นั่นก็คือวิศวกรรมการบินอวกาศ" ดร.ปอม บอกถึงช่วงที่เขา "ปักหมุดชีวิต" ไว้

“
สมัยเด็ก ๆ
ผมดีอย่างมาก ๆ
ถ้าให้ไปช่วย
..ผมจะไปขวา
”

พร้อมกับเล่าให้ฟังอีกว่า เขาเรียนที่โรงเรียนสาธิตกักกุกเก ซึ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลอันดับ 1 ของญี่ปุ่น ทำให้ถ้าไม่ได้คะแนนระดับที่พอ เขาก็จะไม่สามรถเข้ามหาวิทยาลัยโตเกียวได้ นั่นก็ข้อมหมายถึงความฝันที่จะสร้างดาวเทียมก็ต้องจบไปด้วย โดยเขายอมรับว่า ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เลขที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยโตเกียว เนื่องจากการสอบต้องใช้ภาษาญี่ปุ่นทั้งหมด เขาจึงต้องอ่านหนังสืออย่างหนัก ชนิดที่ถ้าคนญี่ปุ่นอ่าน 1 รอบ เขาก็ต้องอ่านให้ได้ 10 รอบ จนจำได้ทุกหน้าทุกตัวอักษร

“ผมบอกกับตัวเองว่า ถ้าทำคะแนนไม่ดี ขณะคนญี่ปุ่นไม่ได้ ผมจะเผด็จราชทั้ง แล้วก็เลือกที่จะไม่เรียนอีกต่อไป ผลปรากฏว่าได้คะแนนเป็นที่ 1 ของชั้นในวิชานั้น จนในที่สุดก็ได้เข้าเรียนมหาวิทยาลัยโตเกียวใน

สมัยเข้าช่วง Cansat นานาชาติ ที่สหรัฐ

กับคุณพ่อและโอสถชาวญี่ปุ่นที่ไปอยู่ด้วย

เป็นข่าวลงในสื่อชื่อดังที่ญี่ปุ่น

สาขาวิชา AEROSPACE ENGINEERING และได้เรียนในห้องแล็บที่สร้างยานอวกาศเป็นผลสำเร็จ ซึ่งห้องแล็บนี้เปิดสอนมา 100 กว่าปีแล้ว และเราเป็นคนไทยคนแรกที่ได้เข้าไปเรียน" ดร.ปอม เล่าอย่างภูมิใจ และยังได้เล่าถึงความทรงจำที่ประทับใจไม่เคยลืมอีกว่า ตอนที่เรียนนั้น ทางอาจารย์ได้ให้กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี โท

และเอก ช่วยกันสร้างดาวเทียมดวงเล็ก ๆ โดยให้รุ่นพี่ระดับปริญญาเอกเป็นคนออกแบบ ซึ่งเมื่อ 20 ปีที่แล้วนับเป็นเรื่องที่ใหม่มาก ๆ ทำให้ต้องไปขอความรู้จากองค์การอวกาศประเทศญี่ปุ่น ซึ่งตอนที่เข้าไปขอข้อมูลเรื่องนี้ มีแค่คนหัวเราะเยาะ แต่มีวิศวกรท่านหนึ่งชื่อ

อาจารย์โนดะ ที่ถือเป็น 1 ในเทพด้านดาวเทียมขนาดเล็กของญี่ปุ่น ได้นำดาวเทียมของพวกเขาไปช่วยทดสอบ ซึ่งแม้ช่วงแรกจะล้มเหลว แต่ทุกคนในที่นั้นก็พยายามช่วยกันแก้ไข ปัญหา จนสามารถทำดาวเทียมออกมาได้สำเร็จ แต่ก็มีปัญหาอีกว่า

ฝากผู้ใหญ่ 'เปิดใจ-เปิดกว้าง'

ดาวเทียมสัญชาติไทยดวงแรก

ในฐานะ "อดีตเด็กดื้อ" ทาง ดร.ปอม-พงศธร ยังได้เล่าให้ฟังว่า ตัวเขาเองถูกผู้ใหญ่หรือครอบครัวปลูกฝังเรื่องอาชีพในอนาคตว่า จะต้องเป็นอาชีพที่คนมองว่ามีความมั่นคง ซึ่งกรณีของเขาก็คือครอบครัวอยากให้เป็นหมอ แต่เขาเองก็วิ่งหนีมาตลอด จนมาถึงจุดหนึ่งเขาก็เข้าใจว่า ผู้ใหญ่ก็ไม่ผิด เพราะในยุคของ "คนเจนเบบี้บูมเมอร์" นั้น ก็คงมองว่าไม่มีอะไรดีกว่าอาชีพหม้ออีกแล้ว เพราะเป็นอาชีพมีเกียรติที่ได้ช่วยคนและได้บุญ ดังนั้น เมื่อเขาบอกว่าเขาจะเป็น "นักสร้างดาวเทียม-นักสร้างยานอวกาศ" ในตอนนั้น ผู้ใหญ่จึงไม่เชื่อ

เพราะยุคนั้นนี่เป็นอะไรที่ใหม่มาก แต่ที่สุดเขาก็พิสูจน์แล้วว่า เขาทำได้ ซึ่งสิ่งที่อยากจะ "ฝากถึงผู้ใหญ่ทุกคน" ก็คือ "ต้องเปิดใจ-ต้องเปิดกว้าง" เพราะโลกวันนี้มันกว้างกว่าเดิม.

"แล้วจะส่งออกไปนอกโลกได้อย่างไร?" ซึ่งเรื่องนี้ทาง อาจารย์นาท ชิกะ ซึ่งเป็นอาจารย์เจ้าของวิชา ได้ช่วยเดินทางไปทั่วโลกเพื่อหาบริษัทช่วยส่งดาวเทียมดวงนี้ไปนอกโลก แต่ไม่มีบริษัทไหนรับทำให้เลย จนอาจารย์เดินทางไปรัสเซีย ก็เจอบริษัทหนึ่ง ซึ่งเขาก็ไม่ส่งให้ เมื่ออาจารย์จะอ่อนน้อมว่าเป็นดาวเทียมดวงแรกของโลกที่นักเรียนเป็นคนทำแล้วก็ตาม "ในที่สุดอาจารย์ก็เลยบินกลับญี่ปุ่น แล้วควักเงินตัวเองซื้อตั๋วเครื่องบินให้ทีมงานทั้งหมดบินไปรัสเซีย แล้วก็ไปบอกกับซีอีโอของบริษัทนั้นว่า ให้ทำหน้าที่ของเราเอาไว้ละ อีกไม่กี่สิบปี พวกเราเหล่านี้จะเป็นผู้ที่กำหนดทิศทางการอวกาศของญี่ปุ่น จนเขายอมส่งดาวเทียมให้เรา ซึ่งตอนนั้นพวกเขาก็คิดกันว่าแค่โคจรอยู่ในอวกาศได้สักเดือนก็เก่งแล้ว แต่โคจรติด ทุกวันนี้ผ่านมา 18 ปีแล้ว ดาวเทียมดวงนี้ก็ใช้งานได้อยู่" ดร.ปอม บอกพร้อมรอยยิ้ม

อีกทั้งยังได้เล่าให้ฟังอีกว่า หลังเก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่มหาวิทยาลัยโตเกียว จนจบปริญญาเอก เขาก็ได้กลับมาเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกลและการบินอวกาศ ที่ มจพ. และนำต้นแบบจากอาจารย์ชาวญี่ปุ่นของเขามาใช้สอนนักเรียน จนได้ลูกศิษย์ที่มีดีเอ็นเอเดียวกัน นั่นคือ "จิ๊ต-เนาวรัตน์ วรรณกุล" มาเป็นตัวแทนตัวแทนของเขา ที่สามารถสร้างดาวเทียมทั้งดวงได้ อย่างไรก็ตาม แต่การเริ่มต้นก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะไม่มีใครให้ทุนเลย "ตอนนั้นมีแค่เดียวที่ให้โอกาส คือ กสทช. จากนั้นผ่านไป 2 ปี ที่สุดเราก็มีดาวเทียมสัญชาติไทยดวงแรกออกมา นั่นก็คือดาวเทียมชื่อ KNACKSAT ซึ่งถูกส่งไปโคจรในอวกาศเมื่อปี ค.ศ. 2018 แต่มันก็ยังไม่เวิร์ก 100% หลังจากนั้นอีก 1 ปี โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนมาขอให้ มจพ. ช่วยไปสอนทำดาวเทียมให้นักเรียน โดยเป็นเด็กชั้น ม.4-ม.6 ผมก็เลยเอาปัญหาเก่าๆไปสอนให้น้อง ๆ และที่สิ้นสุดครั้งที่ 23 มีนาคม 2564 ที่ผ่านมามี ดาวเทียมสัญชาติไทยชื่อ BCC-SAT ของน้อง ๆ ก็ได้ถูกปล่อยเข้าสู่สู่อวกาศแล้ว ที่สำคัญมันทำงานได้เวิร์ก 100% เพราะปัญหาที่เกิดขึ้นจาก KNACKSAT ได้ถูกแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ซึ่งตอนนี้ก็ดาวเทียมและ

นักวิทยุสมัครเล่นทั่วโลกสามารถรับสัญญาณจากดาวเทียมดวงนี้ได้แล้ว และอีกไม่นานเราก็จะได้ภาพถ่ายอวกาศจากดาวเทียมดวงนี้เป็นรูปแรก" ดร.ปอม บอกเรื่องนี้

ทั้งนี้ เมื่อถามทาง ดร.ปอม ว่า "ความฝันสูงสุดของชีวิตคืออะไร?" เขาบอกว่า ตอนนี้อยู่ยังไม่ได้ เนื่องจากตัวเองจะผันแบบทีละเฟส โดย ตอนนี้มีเป้าหมายคืออยาก "สร้างยานอวกาศไปโคจรรอบดวงจันทร์" ให้ได้ ซึ่งปัจจุบันเขาทำหน้าที่เป็นผู้จัดการโครงการดาวเทียมวิจัยวิทยาศาสตร์ TSC-1 ซึ่งเป็นดาวเทียมวงโคจรต่ำที่จะส่งออกไปโคจรรอบโลก โดยดาวเทียมดวงนี้มีขนาดประมาณ 100 กิโลกรัม และจะมี Payload หลักเป็นกล้องถ่ายภาพหลาย ๆ ช่วงคลื่น และ Payload รองสำหรับใช้เพื่อศึกษาสภาพอากาศในอวกาศ "หากสำเร็จตามแผน และไม่มีอุปสรรคระหว่างทาง ในอีก 7 ปีไทยก็จะมียานอวกาศสัญชาติไทยลำแรกที่จะบินไปลงดวงจันทร์ได้อย่างแน่นอน" เขาย้ำเรื่องนี้ด้วยเสียงหนักแน่น

วกกลับมาที่ "แนวคิด" ในการ "เดินทางฝัน" ทาง ดร.ปอม ได้หยิบยกตัวอย่างมาเล่าให้ฟังว่า สมัยเรียนเขามีเพื่อนคนหนึ่งที่เป็นลูกของหมอ เพื่อนคนนี้ก็ครอบครัวบังคับให้เรียนหนักมาก ซึ่งเพื่อนคนนี้ก็เรียนเก่งมาก จนสอบได้ที่ 1 ใน 3 ของประเทศตั้งแต่อยู่ชั้นประถม เกมสอบเตรียมอุดมศึกษาติดตั้งแต่อยู่ ม.2 และสอบเข้าจุฬาลงกรณ์ฯ ได้ตั้งแต่อยู่ ม.3 จนเมื่อเรียนจบวิศวะ เพื่อนคนนี้ก็กลับเลือกทำอาชีพช่างภาพ เพราะชอบถ่ายรูป และเขาก็ทำมันได้ดีจากความชอบนั้น ส่วนอีกคนเป็นรุ่นพี่ชื่อว่า แพลม-โสธร ไตรติยะประเสริฐ เป็นเด็กสายวิทย์และเรียนเก่งมาก โดยเคยได้เหรียญโอลิมปิกการแข่งขันฟิสิกส์ เกมเป็น 1 ใน 12 นักเรียนทุนญี่ปุ่นของไทย ที่ได้เข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยโตเกียว พอเรียนจบก็ได้ทำงานเป็นวิศวกรไฟฟ้ากับทางโซนี่ ญี่ปุ่น แต่หลังจากที่ได้สัมผัสกับโซนี่ ก็ลาออกมาเรียนทำขนมกับเชฟชื่อดังชาวญี่ปุ่น จนมาเปิดร้านขนมที่ไทย

...เป็นตัวอย่างชีวิตที่ ดร.ปอม ได้หยิบยกนำมาบอกเล่าให้ฟัง ที่ทำให้เห็นว่า... คนเราสามารถสร้างฝันให้เป็นจริงจากความ

รักความชอบได้

ดร.ปอม-พงศธร ได้ทั้งท้ายกับ "ทีมวิถีชีวิต" ไว้ว่า เขามีความเชื่อว่าเด็กควรจะได้เล่นมากกว่าเรียน อย่างเด็กเล็ก ๆ ชั้นประถมของญี่ปุ่น จะเรียนแค่ครึ่งวัน ส่วนอีกครึ่งวันโรงเรียนจะเน้นให้เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ หรือให้เด็กได้เล่น ซึ่งเขาเชื่อว่าไม่ต้องบังคับเด็กมาก เพราะเมื่อถึงเวลาแล้วเด็ก ๆ จะปรับตัวเองอัตโนมัติ ส่วนตัวเขาเองนั้น ถ้าวันหนึ่งจะต้องเลี้ยงลูก สอนลูก เขาก็คิดว่าการเล่นลูกที่ดีคือการเลี้ยงลูกให้เติบโตตามวัย สำหรับการสอนลูก เขาก็จะยกตัวอย่างจากชีวิตของเขาให้เหล่าน้ามาใช้สอน โดยเขาเชื่อมั่นว่า... "ความสำเร็จที่เกิดขึ้นในวันนี้ เป็นเพราะเขาเชื่อมั่นและตัดสินใจ..."

เดินตามฝันแบบไม่ยอมแพ้.

เชาวลี ชุมซ่า : รายงาน